

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ เพราะการสื่อสารเป็นพื้นฐานของการติดต่อของมนุษย์และเป็นพาหนะของกระบวนการสังคม โดยมนุษย์ได้อาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของตนและเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม (ปรมะ สตะเวทิน, 2526 : 1) การสื่อสารจึงเปรียบเสมือนเส้นใยของสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้แลกเปลี่ยนความรู้ ได้ตัดสินใจได้เข้าใจบทบาทและได้ติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตลอดจนทั้งเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและกำหนดทิศทางต่างๆ ของสังคมของมนุษย์

นอกจากนี้ การสื่อสารยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ (Larry Shone อ้างถึงใน นิภาพรรณ แก้วสุวรรณ, 2533 : 1) ทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการชักจูงที่ช่วยให้เกิดผลส่งเสริมหรือปัจจัยขัดขวางต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ อีกด้วย (วราภรณ์ สามโกเศศ อ้างถึงใน นิภาพรรณ แก้วสุวรรณ, 2533 : 1)

การศึกษาและการสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก บทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์หนึ่งของการสื่อสาร คือ เพื่อสอนหรือเพื่อให้การศึกษา (To Teach or Educate) การสื่อสารเป็นปัจจัยส่งเสริมและเร่งรัดกระบวนการให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางยิ่งขึ้น สื่อสารมวลชนจึงเปรียบเสมือนครู ซึ่งสามารถให้ทั้งวิชาการใหม่ๆ และทัศนคติต่างๆ กับคนในสังคมนั้นๆ ดังที่ อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์ กล่าวว่า สื่อสารมวลชน คือ สื่อแห่งการศึกษาที่สำคัญที่สุดของประชาชนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นได้ทั้งในด้านบวกหรือลบ ดีขึ้นหรือเลวลง อิทธิพลของสื่อมวลชนจึงเปรียบประดุจดาบสองคม ขึ้นกับผู้ใช่วิธีการใช้และจุดประสงค์ในการนำไปใช้นั้นเอง (พรณทิพา สนิชโย 2531 : 4)

สังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังพัฒนาและกำลังก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ สื่อสารมวลชนรูปแบบต่างๆ นับว่ามีบทบาทสำคัญและผูกพันกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมอย่างยิ่ง สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดและประสานความรู้ความคิดของคนในสังคม รวมทั้งสร้างและก่อให้เกิดเอกภาพของคนในสังคม กิจกรรมงานต่างๆ ทั้งหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจน

ธุรกิจเอกชนส่วนแต่เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเผยแพร่ธุรกิจของตนให้ประชาชนได้ทราบ ซึ่งไม่มีวิธีใดจะดีกว่าการเผยแพร่ผ่านทางสื่อสารมวลชน ยิ่งกว่านั้นประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาทางการศึกษา หากคนเรามีการศึกษามากขึ้นเท่าใด ความต้องการทางการสื่อสารทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์หรือสื่อใหม่ก็ย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น

นิเทศศาสตร์เป็นวิชาว่าด้วยเรื่องของการติดต่อสื่อสาร การใช้สื่อมวลชนให้เกิดประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง และที่สำคัญคือ การสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความสมัครสมานสามัคคีอันเป็นการนำไปสู่การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับวิชานิเทศศาสตร์เป็นวิชาของสังคมสมัยใหม่ คือ สังคมยุคข่าวสารและเทคโนโลยีทางการสื่อสาร (ประจวบ อินฮ็อค, 2531 : 650) ที่ถูกนำเข้ามาเพื่อมุ่งสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังตื่นตัวอย่างมากอยู่ในขณะนี้ และนับวันแนวโน้มจะมีแต่ขยายตัวก้าวหน้ายิ่งขึ้นทุกที ดังนั้น ความต้องการนักสื่อสารมวลชนเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวย่อมมีเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

การศึกษาวิชานิเทศศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาเป็นวิชาการที่ค่อนข้างใหม่ เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาการแขนงอื่นๆ อาทิ ด้านมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือแม้แต่ในด้านสังคมศาสตร์ด้วยกัน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2530 : 1) แต่เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า การศึกษาด้านนี้กำลังเป็นที่สนใจอย่างกว้างขวางในบรรดานักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นจำนวนมากดังปรากฏในสถิติจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ขณะที่ผู้นิยมสมัครมากที่สุดและการแข่งขันสูงสุดคือ คณะนิเทศศาสตร์และวารสารศาสตร์ โดยมีอัตราการแข่งขันของจำนวนที่สามารถรับได้ต่อผู้สมัครสูงถึง 1 ต่อ 54 คน (วิจิตร ศรีสอาน, 2532 : 8) สิ่งเหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและทัศนคติที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ จากในระยะแรกๆ นิสิตนักศึกษาเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน มักเป็นนิสิตนักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาดังกล่าวเป็นอันดับรองๆ แต่มาในระยะหลังมานี้ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาเลือกเข้าเรียนเป็นอันดับแรกและยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกด้วยทั้งในระดับปริญญาตรี, ปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน

นอกจากนี้คณะนิเทศศาสตร์ยังมีการพัฒนาการค่อนข้างรวดเร็ว คือ มีการขยายตัวของหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นสู่ปริญญาโท และมีการขยายตัวจากระดับปริญญาโทสู่ระดับปริญญาเอก ใน

ขณะเดียวกันมีการขยายตัวของการศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันการศึกษาต่างๆ ก็มีการเปิดสาขาวิชาแขนงต่างๆ เพิ่มขึ้นอีก รวมถึงการเปิดหลักสูตรนานาชาติ ทั้งนี้ เป็นไปตามสภาพของสังคมและความต้องการของตลาดวิชาชีพสาขานี้ ประกอบกับยังได้รับความสนใจจากผู้เรียนในระดับสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทางด้านนี้ จำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนเก่ง มีความรู้ทักษะ ความชำนาญของแต่ละสาขาวิชา เป็นสถาบันที่ตระหนักถึงความคาดหวังและความมุ่งมั่นของนักศึกษาในด้านการเสริมสร้างความรู้ทางด้านวิชาการ และพัฒนาคุณภาพ จริยภาพให้แก่ผู้เรียน เพื่อสามารถนำภูมิความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพดังปรัชญาวิทยาลัยที่ว่า “สถาบันแห่งการเรียนรู้ ยุคใหม่ คุณภาพ คุณธรรม นำหน้าสู่สากล”

วิทยาลัยราชพฤกษ์จึงถือเป็นมิติใหม่ของการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เข้ามาศึกษาในหลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเพื่อศึกษาในหลักสูตร 4 ปี เทียบโอนในคณะสาขาต่างๆ ดังนี้ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัย และวิทยาลัยราชพฤกษ์ได้เห็นถึงความสำคัญของคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ที่เป็นสาขาที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อบุคคล องค์กรและสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างยิ่ง

การโฆษณาเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบเศรษฐกิจและระบบสื่อสารมวลชน และมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ใช้เสนอผ่านสื่อมวลชนต่างๆ ที่มีความรวดเร็วครอบคลุมเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการประชาสัมพันธ์มีบทบาทต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์กรทั้งในภาครัฐบาลและเอกชนดังจะเห็นได้จากสถานภาพของงานประชาสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นส่วนราชการสำคัญของทุกกระทรวง ทบวง กรม รวมถึงองค์กรรัฐวิสาหกิจ รวมถึงภาคเอกชนต่างๆ อาทิ ธนาคาร โรงแรม บริษัทหรือสถานประกอบการทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง ตลอดจนองค์การกุศล ต่างก็ให้ความสำคัญแก่งานประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์จึงเป็นภารกิจที่ช่วยสนองนโยบายของหน่วยงานต่างๆ ในองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมาย ทั้งยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่

ถูกต้องและพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น นักโฆษณาและนักประชาสัมพันธ์จึงต้องมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ จริยธรรมและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะนักโฆษณาและนักประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จดังปรัชญาการศึกษาอย่างน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นต้องได้รับทราบความคิดเห็นจากผู้เรียน หรือนักศึกษาว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการศึกษาคณะนิเทศศาสตร์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ด้วยสาเหตุข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยอย่างแท้จริงถึงความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์

ปัญหาคำวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นอย่างไร
2. นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีความพึงพอใจต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์อย่างไร
3. นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์อย่างไร
4. ความพึงพอใจของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนนิเทศศาสตร์แตกต่างกัน
2. นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์แตกต่างกัน
3. ความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. สะท้อนให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ต่อการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ต่อการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
3. เป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอนในคณะนิเทศศาสตร์ได้ปรับปรุง แก้ไขการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาเฉพาะความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการเรียนนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์
2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 คณะนิเทศศาสตร์ สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวนทั้งสิ้น 100 คน โดยการศึกษาครั้งนี้มีระยะเวลาศึกษา 12 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2554 – กรกฎาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจต่อการเรียนคณะนิเทศศาสตร์ หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างความต้องการที่นักศึกษาได้รับการศึกษาในด้านเนื้อหา ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการประยุกต์/บูรณาการ และด้านผลที่นักศึกษาได้รับ

ความคาดหวังต่อการเรียนคณะนิเทศศาสตร์ หมายถึง การศึกษาในด้านเนื้อหา ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการประยุกต์/บูรณาการ และด้านผลที่นักศึกษาได้รับที่นักศึกษาต้องการจะได้รับ

การเรียนนิเทศศาสตร์ หมายถึง การศึกษาด้านการสื่อสารมวลชน ซึ่งครอบคลุมหลักสูตรสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ในวิทยาลัยราชพฤกษ์ ซึ่งจะผลิตบัณฑิตทางสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์

นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ของวิทยาลัยราชพฤกษ์